

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
ob 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemanja
v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 13 K 20 v, ali gld. 6-60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » 3-30
štetri leta . . . . . 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Območje
v letu „Kazipot po Goriškem in Gradiškem“ in
Kazipot po Ljubljani in kranjskih mestih, dalje dva-
krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne-
stev“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici
št. 7 I. nadstr., v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček.
Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Ogledi in poslanice se računijo po Petit-vrstah do
okl. 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.

Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
vse in vsobino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se na-
haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „SOČE“ vsak
petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„SOČA“ in „PRIMOREC“ se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
ul., Jellersitz v Nanski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos.
Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
kopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Ilvaški
v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po shodu „Trgovskega in obrnega društva“ v Tolminu.

Ko sem čital to dneva v lističu
„Corriere friulano“ izbruh nekega laš-
kega pobiča, ki pozivlja goriške Lahe,
naj bojkotujejo slovenske trgovce v
Gorici, češ, potem jo bodo morali ti po-
piti iz Gorice ali pa asimilirati se
laškemu življu, čutil sem še bolj, kake
sodove rodi pri nas naša še vedno
skrajno nepopolna organizacija na tr-
govskem in obrtnem polju. Goriški
Lahi, ki se redé le ob nezadostni za-
vednosti našega ljudstva in ob naši
nezadostni organizaciji, imajo še vedno
drznost, proglašati nas v Gorici za tujce,
ki bi morali, ako hočemo biti deležni
milosti, da smemo bivati v Gorici, po-
stati — Italijani. Laška nesramnost ne
zahteva od nas nič več in nič manj.
Skrajna nesramnost je to, in čas je, da
smo se začeli gibati in misliti na orga-
nizacijo, da konečno stremo laško pre-
moč v deželi ter pošljemo one, ki jih
danes redimo, ki pa nas pri vsaki pri-
liki zasramujejo in žalijo, tje, od koder
so prišli. Le pozdraviti je torej z naj-
večjim navdušenjem namero našega
„Trgovskega in obrtnega društva“, da
organizuje vse naše trgovce in obrtnike
v deželi ter jim potom organizacije
vcepi v srce zaupanje v lastno moč, pa
tudi dolžnosti do naroda, kojega naj-
večja opora so ravno oni.

Eden prvih korakov, ki jih je sto-
lo „Trgovsko in obrtno društvo“ v tem
smiru, je shod v Tolminu dne 14. t. m.
Ki moj namen, poročati natančno o toku
razgovorov in o vseh podrobnostih.
Omejim naj se le na nekatere markant-
nejše stvari, ki so za nas posebnega
pomena, ter tuintam še kaj dodam.
Shoda se je udeležilo do 100 trgovcev
in obrtnikov iz Tolmina in okolice, Sv.

Lucije, Volč, Kanala, Sedla, Podbrda
in Gorice; pa tudi Bled in Trst sta bila
zastopana. Društvo „Merkur“ v Ljub-
ljani je zastopal g. Meglič. Predsedoval
je shodu g. Medved iz Gorice. Pre-
davalta sta dr. predsednik o potrebi orga-
nizacije trgovskega in obrtnega stanu
in g. Ulčakar o veletrgovini. Gosp.
Meglič je povdarjal potrebo organizacije
vse slovenske trgovine, obrti in indu-
strije ne gledé na meje posameznih
dežel; kajti le s tem postane tudi močan
faktor, ki provzroči naravnost preobrat
na Slovenskem ter vpelje tudi pri nas
razumno gospodarsko politiko s trojnimi
namenom: očistiti domača tla od
vsega, kar nam brani napredovati,
utrditi meje proti sovražnemu navalu
in potem naskočiti tujca preko mej.
G. Ulčakar iz Trsta pa je obrazložil
pojem veletrgovine in veleobrti v pri-
meri z malo trgovino in obrtjo ter se
je tudi taknil oblik, v katerih bi se
dala pri nas uvesti veletrgovina. Obe
predavanji sta bili več ali manj teo-
retični.

Precej živahna debata, ki se je
potem razvila, in ki so se je udeležili
gg. Zadel, Ulčakar, Rovar, Kriznič ml.,
Vrtovec, Jernej Kopač in Meglič, pa
se je tikala v glavnem za nas prevažne
zadeve, to je ustanovitve veletrgovine
s kolonijalijami za našo deželo. Vso
trgovino s kolonijalijami na debelo
imajo danes v Gorici trije Lahi v rokah,
ki so ob enem tudi najzagrizenejši na-
sprotniki vsega, kar je slovensko. Dva
teh trgovcev sta celo pri Sv. Luciji,
takorekoč v sredi Soške doline, otvorila
svojo zalogo, da imajo naši trgovci
bližje k njima. Vprašanje slovenske
vletrgovine s kolonijalijami pa je jako
težka zadeva, ker imamo opraviti tu
z laškimi veletržci, s kojimi so naši
trgovci že leta in leta v kupčijski zvezi
ter so deloma tudi odvisni od njih,
vsaj nekateri. Ob enem imajo naši tr-
govci pri njih mnogo ugodnostij, ker
so vsi jako dobro situirani ter zamorejo

tudi marsikaj riskirati. In ako bi se šlo
za boj, imeli bi opraviti z ljudmi, proti
katerim bi boj mogel imeti le narod-
nostni značaj, gospodarsko emancipacijo
naše trgovine na podlagi gesla „Svoji
k svojim“. Nova slovenska veletrgovina
bi morda niti ne mogla dajati našim
trgovcem spočetka vseh onih ugodnostij,
ki jih uživajo danes ali ki bi jih uživali
v času konkurenčnega boja pri dotičnih
treh laških veletržcih. Vseled tega pa bi
bilo treba tem obširnejših priprav za
ta boj, da bi smeli pričakovati tudi
vspheh.

Umesten je bil poziv g. Zadela,
naj naši trgovci že danes, ko nimamo
še svoje veletrgovine s kolonijalijami,
naročajo svoje blago rajši v Trstu ali
Ljubljani, le v Gorici ne; to da bi bil
edini odgovor na vsa žaljenja goriških
Slovencev od laške strani že danes.
Trebalo bo pa še marsikaj drugega ukre-
niti, da se postavi ta veletrgovina na
trdna tla. Predvsem bi moralo „Trgov-
sko in obrtno društvo“ svojo organizacijo
tako razširiti po celi deželi, da bi ne
bilo ni enega trgovca, ki bi stal izven
organizacije. Le tako bi si tudi zamoglo
društvo priboriti potrebni vpliv na slo-
venske trgovce, tudi manj zavedne, da
se podvržejo disciplini in kupujejo le
tam, kjer jim velevala njih dolžnost kot
članov stanovskega društva. Da se to
doseže, bode seveda treba od strani
društva mnogo truda in naporov. Ker
imamo pa ravno na Goriškem še lahko
največ upanja, da se s potrebno žila-
vostjo in doslednim delom da prav
mного doseči, kar smo imeli že večkrat
priliko videti, je največ na društvu le-
žeče, da svoje namere tudi izvrši. Na
tolminskem shodu se je sprejel predlog,
naj si posamezne skupine trgovcev, ki
bivajo v med seboj bližnjih krajih, iz-
volijo svoje zaupnike, ki naj bodo v
vedni dotiki z odborom „Trg. in obrtnega
društva“ ter so se tudi že izbrali za
Tolmin in okolico g. Vrtovec, za Sv.
Lucijo g. Mikuž, za Grahovsko županijsko

g. Štravs iz Podbrda, g. Kriznič za
Kanal in g. Lazar za kobaristi kot,
da skličejo tam v najkrajšem času vse
trgovce in obrtnike, da si izberejo svoje
zaupnike.

Posebno pa bo prva naloga zaup-
nikov za sedaj, da stojé društvu ob
strani z nasveti in podporo pri snovanju
nove veletrgovine. O obliki, v kateri
naj se ustanovi vprašavna veletrgovina
s kolonijalijami, shod seveda ni prišel
do zaključka. Nasvetovale so se naj-
različnejše oblike, kakor akcijska družba,
zadruga, družba z omejenim jamstvom
(na podlagi zakona od 6. marca 1906).
Čul pa se je tudi nasvet, naj bi se pri-
dobil kak posameznik, ki bi ustanovil
tako podjetje s potrebnim kapitalom.
Odločiti, na kak način naj se ustanovi
omenjena veletrgovina, bo stvar „Trg. in
obrnega društva“. Povdarjala se je pa
z vseh strani nujnost te zadeve. Na
vsak način je zadeva, katere izvršitve
se je s tem lotilo naše „Trg. in obrtno
društvo“ z vso vnamo, za goriške Slo-
vence neprecenljive važnosti, in ako
pride do ustanovitve takega podjetja
na reelni in solidni podlagi, smo storili
velik korak naprej na potu gospodarske
osamosvojitve.

Najsrčnejša želja vsakega goriš-
kega Slovenca pač je, da se dvigne
naša trgovina in obrt, pa tudi naša
industrija v prvi vrsti v goriškem
mestu, ki je naravno središče sloven-
skega dela naše dežele, in to posebno
še sedaj, ko so tudi gorati kraji dežele
z njim zvezani potom bohinjske želez-
nice. Čim bolj bo rastla moč slovenskega
življa v goriškem mestu, tem bolje bo
za slovenski del dežele. Vseled tega pa
gojimo tudi srčno željo, da „Trgovsko in
obrnno društvo“, ki ima tako obširen
in lep program, neumorno nadaljuje
zaprčeto delo, da se vedno popolnuje
in razvija tako, da bode, kakor se je
povdarjalo na tolminskem shodu, vsak
trgovec in obrtnik naravnost

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Nenavadni banditi,“ si pravi, „ki so mi pustili mošnjo
na listico! Da, da, imeti hočejo odkupnino, kakor sem si re-
kel že včeraj, ko sem šel spat. Ah, glejte, tudi svojo uro
imam! Koliko pač je že?“

Danglarsova ura, mojstersko delo Breguetovo, bije pol šestih.
Brez te ure bi ne bil niti vedel, je li dan ali noč, kajti žarki
dneva niso nikdar sijali v njegovo celico.

Ali naj zahteva od banditov kako izjavo? Ali naj mirno
počaka njihovih vprašanj? Druga alternativa se mu zdi boljša,
orej čaka.

Baron čaka do poldne.

Tekom tega časa sliši pred svojimi vrati korake straže.
Ob osmih se je menjala.

Danglars bi rad videl svojega stražnika.

Opazil je, da prodirajo skozi špranje v vratih v sobo
ark, ne žarki dneva, ampak svetilke. Približa se vratom baš
trenotku, ko izpije bandit požirek žganja, katero je imelo
sled usnjate cevi, v kateri je bilo, vonj, ki se Danglarsu zelo
znani.

„Pfuj!“ vsklikne in odskoči v ozadje svoje celice.

Opoldne nadomesti moža z žganjem drug tovariš. Dan-
glars, ki bi poznal rad tudi tega svojega stražnika, stopi zopet
vratom.

To je bil atletičen bandit, Goljat z velikimi očmi, debe-
limi ustnicami, topim nosom; njegovi rudeči lasje so mu pa-
dali na rame kakor kače.

„O, o,“ pravi Danglars, „ta je bolj podoben ljudožre-
nogo človeku. Hvala Bogu, da sem star, precej trd in torej
ne posebno okusen.“

Kakor je videti, je imel bankir še toliko hladnokrvnosti,
da se je šalil.

Toda kakor da hoče dokazati, da ni nikak ljudožre-
c, sede bandit pred vrata njegove celice, potegne iz žepa kos
črnega kruha, čebulo in sir ter prične jesti vse to z največjo
hitrostjo.

„Vraga,“ zamrmra bankir, „kakor je vendar mogoče jesti
take stvari!“

In sede na svoje kozje kože, ki ga spominja na vor-
žganja, katero je pil prejšnji stražnik.

Toda skrivnosti narave so nerazumljive, in tudi najsuro-
vejšje substance so za prazen želodec jako zgovorne.

Tudi Danglarsu je šlo tako; čutil je, da je njegov želodec
prazen; in mož se mu zazdi manj oduren, kruh manj črn, sir
bolj svež.

Končno ga surova čebula, ostudna hrana divjakov, spomni
nekaterih omak, katere je znal njegov kuhar napraviti tako
izborno, če mu je Danglars rekel: „Gospod Deniseau, pripra-
vite mi dobro in polno skledo!“

Vstane in potrka na vrata.

Bandit dvigne glavo.

Danglars vidi, da posluša, in potrka še enkrat.

„Che cosa?“ vpraša bandit.

„Povejte vendar, prijatelj, povejte vendar,“ pravi Dan-
glars, bobnaje s prstom po vratih, „zdi se mi, da je čas, da
tudi jaz dobim kaj jesti!“

Toda bandit ali ne razume, ali pa nima povelja, skrbeti
za Danglarsov obed. Velikan nadaljuje svoj obed; ne da bi se
dal motiti.

Danglars se čuti zelo ponižanega in leže nevoljen na
svojo posteljo, s trdnim sklepom, da se več ne poniža pred
tem surovežem.

Tako minejo štiri ure. Po tem času nadomesti velikana
drug bandit. Danglarsov glad je postajal vedno silnejši; baron
torej vstane, se tiho približa vratom, pogleda skozi špranje in
spozna razumni obraz svojega vodnika.

Res sedi pred vrati Peppino, držeč na kolenih skledo
kadečega se graha. Poleg njega stoji lična košarica, napolnena
z velletriškim grozdom, in steklenica orvietskega vina.

Ko Danglars vidi te krasne stvari, se mu prično cediti
sline.

„Ah, ah,“ pravi, „videti hočem, če je ta kaj uljudnejši.“
In vnovič potrka na vrata.

„Česa želite?“ vpraša Peppino, ki je zelo pogosto ob-
iskoval hotel mojstra Pastrinja in se je pri tem naučil neko-
liko francoščine.

Pri tem odpre vrata.

Danglars spozna v njem človeka, ki je tako surovo za-
kričal nad njim, ko je sinoči pomolil glavo skozi okno svojega
voza. Toda zdaj ni bil čas za očitauja. Danglars ga torej
sprejme zelo prijazno in z ljubeznivim smehljajem.

„Oprostite, gospod,“ pravi, „toda čas bi bil, da dobim
obed tudi jaz!“

„Torej želite jesti, Ekscelesenca?“

„Tako, če je mogoče.“

„Nič ni lažje,“ pravi Peppino. „Tu človek lahko dobi
vse, kar hoče, seveda če plača, kakor je to navada povsod!“

žutil potrebo pristopiti k društvu v svojo lastno korist. Taki poučni shodi, kakor se je priredil 14. t. m. v Tolminu, bodo k temu gotovo mnogo pripomogli. — 1 —

Odpri pismo kožbanskim faranom, ki pa velja lahko tudi drugim.

V cenj. „Soči“ od 10. t. m. opisuje nekdo kaj drastično in zanimivo čudne in neznosne razmere, ki se gode v kožbanski fari. Dopisnik je s svojim umestnim dopisom zadel v piko, v rano naše zapuščene občine.

Že za mojih mladih let sem čul pritoževanje o neznosni beri in zahtevi od strani kožbanskih župnikov; vendar so gospodarji potrpežljivo prenašali težko breme, ker smo imeli prej vsaj kolikor toliko dobre župnike, najmanj devetdeset odstotkov boljše od sedanjega. Spominjam se, ko so možje g. nuncu vprašali, naj pokaže razdelnik o beri, je isti širokoustno zavrnil: „moje pravice so bile pisane v Kojskem“. S tem je vsakega odpravil, a pokazati ni hotel nič. — In to sto let stare postave naj ostanejo za nas večno v veljavi? Ne in ne! Vsaka vlada izdaja nove in popravlja ali uničuje stare postave. — Tudi o plačah duhovnikom v Brdih in drugod je bil določen v parlamentu na Dunaju in od cesarja potrjen zakon, da se fajmoštrom, vikarjem in kaplanom izplačuje v denarju in ne v pridelkih, se vé, ako so občinarji zadovoljni in za to prosijo — na glavarstvih.

Kožbanci in drugi posestniki po občini so od nekdanj trepetali pred g. nuncem, in da bi se njemu ne zamerili, so obdržali staro navado. —

Ali že v bližnjih župnijah, tako v Mirniku, v Dolenjah, v Rutarjih in drugod so gospodarji spoznavali vrednost postav in danes plačujejo nuncu v denarju, so zadovoljni in se smejejo neumnim Kožbancem! Tako je, Visami to veste! Jaz se ne spominjam, kdaj že je bila sedanja v Kojskem, gotovo že pred 50 leti in več. Takrat so določili bero v pridelkih in vsaki cerkvi so dali prepis določene razdelnika, katerega bi moral župnik s seboj nositi, ko hodi pobirat po hišah. — Zdaj pa primerjajmo sedanje razmere s tedanjim časom in dragino. Kako vrednost je imelo takrat vino, peršut, šalam, jeziki, jajca, kokoši, pšenica, siri i. t. d. — Če je takrat župnik prodal, kar je po fari nabral, skupil je svojih 3 do 400 gld., a danes, ko je cena vsem pridelkom poskočila, si briski župniki nabirajo svoje tisočake, kateri počivajo na gorkem in varnem na „Montu“ v Gorici.

Ako pomislijo gospodarji na slaba leta, na višjo plačo dninarjem, na podraženje vseh stvari, ki jih kupujejo v mestu, potem imajo tudi oni pravičo zahtevati, da c. kr. glavarstvo v Gradišči oziroma cesarsko namestništvo v Trstu zaukaže pregledati in popraviti oziroma znižati stari Abrahamov razdelnik ter ga našim sedanjim razmeram primerno premeniti. —

Ker pa je že v postavi določena plača vsem duhovnikom v Avstriji v denarju, potem pa bi nujno svetoval vsem gospodarjem, ki spadajo pod faro sv. Jurija v Kožbani, naj se pogovorijo in takoj ko mogoče napišejo prošnjo na c. kr. okrajno glavarstvo v Gradišče, oziroma na namestništvo v Trstu, proseč, da občinari želé z novim letom 1907. plačevati svoje župnike, vikarje ali kaplane v denarju, kateri naj se iztirjajo na davkih in ne v pridelkih, kakor je bila navada do danes. —

V prošnji naj se navedejo vzroki podraženja pridelkov, nezadovoljnost gospodarjev ter morebitni prepričani z župnikom v tem pogledu. — To prošnjo podpiše županstvo in gospodarji po vaseh.

Tako, Kožbanci, stopite vendar enkrat na noge, pokažite Bricem, da niste več zaspani, da ste se zbudili in veste, kaj je Vaša pravica in dolžnost, potem poreče svet: možje so nebrj pametnega naredili.

P. S. Gospodu župniku bi pa priporočal, kar je do danes zamudil, naj prihodnjé popravi s tem, da bode boljše zglede dajal; naj ljudstvo podučuje, naj si mladino pridobi, da ga bode spoštovala, kajti žalostna resnica je, da zadnja leta je bilo naše ljudstvo, posebno mladina silno zanemarjena in podivjana, da je groza. Ne samo bera, temveč dobri zgledi in kaj vredne pridige so ljudem potrební, a ne samo „renf, penf!“ —

Star občanar.

Slovensko gledališče v Gorici.

Rodoljubi!

Slovenci v Gorici napredujemo vsporedno z narodnogospodarsko osvojitvijo tudi v socialnem življenju in v kulturnem razvoju. V tem pogledu gotovo nič več ne zaostajamo za svojimi drugonarodnimi soseskami; narobe, kar često zmoremo s svojimi lastnimi močmi, je časten in vspodbudilen znak naše kulturne višine.

Dvigaje se čedalje više po lestvi kulturnega napredka smo pa gotovo že dospeli tako visoko, da moramo začeti misliti tudi na — stalno slovensko gledališče.

Rodoljubi! Znano Vam je, koliko so žrtvovali vsi kulturni narodi za taka zavetišča in ognjišča lepe umetnosti. Dobro gledališče je bilo in je ponos meščanstva, je merilo njega kulturne višine in sile. Tudi goriški Slovenci hočemo napredovati po svetovno priznanih vzorih, hočemo si ustvariti svoje stalno narodno gledališče, ki bodi svetišče umetnosti, središče zabavi in pouku.

»Narodna prosveta« je prevzela poleg ljudske knjižnice in čitalnice tudi nalogo, da polagoma ustvarja v Gorici slovensko gledališče. Dosedanje prireditve so nam dokaz, da se je lotila tega nelahkega dela z veliko skrbnostjo in pridnostjo.

Slovenci imamo stalno gledališče edino v Ljubljani. Poleg čedalje bolj živahnega zanimanja občinstva pa uživa to gledališče tudi izdatno podporo dežele in mesta. Ni kmalu gledališča, ki more vstrajati brez podpor. — Goriški Italijani imajo svoje gledališko poslopje, ali samostalnega gledališča nimajo. Predstave in opere, ki jih uprizarjajo od časa do časa potujoče družbe iz Italije, stanejo pa tukajšnje gledališko društvo velikih žrtev. Tako n. pr. jih stane včasih jedna sama opera do 6000 K. — Tako visoko cenijo drugod, cenijo tudi naši italijanski sosesčanje važnost in pomen gledališča za svoj kulturni napredek.

Stalno slovensko gledališče v Gorici danes še ni mogoče, ker nam nedostaje v to vseh predpogojev, pred vsem pa — občinstva. Toda česar danes še ni, bo za nekaj let, in velik pogrešek bi bil, ako že sedaj ne postavljamo prvih temeljev bodočemu slovenskemu gledališču v Gorici.

»Narodna prosveta« ustvarja te temelje, združuje in vadi diletantne, prireja predstave, vabi in vzgaja občinstvo, da bo stalna podpora slovenskemu gledališču.

»Narodna prosveta« se pa ne obrača do meščanstva s subskripcijskimi polami za podporo, ne zahteva nikakih žrtev, — obrača se do vseh rojakov z enim samim pozivom, ki pravi: Ako se mi toliko trudimo, da z velikimi težavami uprizarjamo predstave, ki so časten pričetek bodočemu stalnemu gledališču, tedaj je dolžnost slovenskega meščanstva, da vsakokrat napolni vsaj sedanjo dvorano v »Trgovskem domu«. — To je edina »podpora«, ki jo zahteva »Narodna prosveta« od našega občinstva!

Ako se vsaka predstava ne posreči v celoti ali posamičnostih, tedaj to ne sme vzeti poguma diletantom, še manj pa ozlovolti občinstva, da bi začelo izostajati. Vstrajajmo in zadovoljujmo se nekaj let z močmi, ki nam bodo na razpolago, odpravljajmo pogreške in izpopolnjujmo z dobrohotno in pravično sodbo, pa dospemo do višine, s kakoršno se bomo lahko ponasali pred svetom.

Za bodočo sezono ima »Narodna prosveta« pripravljene te-le igre: »Nadzornik spalnih vozov« (veseloliga, spisal francoski Bisson); »Šivilja« (burka, spisal nemški Held); »Jakob Ruda« (drama, spisal Cankar); »Krivoprisežnik« (drama, spisal Anzengruber); »Divji lovec« (spisal Finžgar); »Detektiv« (burka, spisala nemški Gettke in Leon); »Testament« (spisal Klas). Poleg tega ponové se nekatere igre prejšnje sezone kakor »Pribelem konjicku«, »Kinematograf«, »Vzgojitelj Lanovec«

Uverjeni smo, da »Narodna prosveta« tudi res izvrši ta svoj letošnji program, ki je lep, obsežen, raznovrsten. Narodna dolžnost slovenskega meščanstva pa je, da se prav številno odziva prijaznemu vabilu in da vsakokrat napolni gledališko dvorano. Polna dvorana poživi, posveži, opogumi diletante, da gredo s toliko večjo vnemo na izvrševanje svoje lepe, svoje prevažne naloge, — društvu pa daje gmočnih sredstev, brez katerih ne bi moglo vstrajati.

Rodoljubi! Pričakujemo od Vas, da boste uvaževali ta oklic in da se iz Vaših vrst ustvari tudi čedalje večje število stalnega občinstva slovenskega gledališča. Vsakdo, kdor le more, naj se vdeležuje predstav ter tako sodeluje ob zgradbi tistega velikega bodočega kulturnega torišča, ki bo: stalno slovensko gledališče v Gorici.

Franceska in Španska.

Nekoč je rekel španski kralj Alfonz XIII., da Madrid je Vatikan. Šlo je za majhen spor med špansko vlado in Vatikanom. Mislil je pač reči s temi, da spor bo poravnal kar čez noč, ker nikdo ni v takem prijateljstvu z Vatikanom, kot je Španska, zlasti njena vladarska hiša. Sedaj pa se je vse spreobrnilo. Alfonz XIII. sedaj dovoljuje, da njegova vlada preganja škofe, in to se more le s kraljevim dovoljenjem, kateri so izdali uporne pastirske liste proti civilni poroki. Ko je mladi kralj podpisal dekret za sodniško preganjanje škofov upornikov, se je nahajala njegova bigotna mati kraljica Kristina v Lourdesu. — Španska vlada, zlasti njen energični pravosodni minister Romanos, se je odločila brezobzirno postopati proti škofom, ki mislijo, da zato, ker so škofje, smejo upirati vladi in njenim naredbam.

Vatikan je mislil, da če se drži tako trdovratno nasproti Francoski, da s tem prepreči enake dogodke po drugih državah. Pa tudi če bi bila taka politika uspešna, kar ni, kakor se vidi, bi ne bilo nikdar po volji naroda, na čegar račun se delajo taki poskusi. Proti vatikanski politiki s Francosko se upirajo tudi najbolj goreči francoski katoliki, ki hočejo ostati sicer dobri katoliki pa tudi dobri Francozje ter ne želijo meščanske vojne v svoji domovini. Vatikan noče priznati verskih občin, po katerih bi bilo dovoljeno nemoteno vršiti službo božjo, ter hoče gnati svojo trmo do konca, daš francoski ministri, zlasti Clemenceau, aaznanjajo dosti jasno, da bo postava izvedena najbolj tolerantno ter da se cerkve ne zapro. Vatikan kljub temu govori vedno o zapiranju cerkva, o preganjanju duhovnikov, o božji službi na skednjih itd. Ne-popustljivost od strani Vatikana bi bila povzročila skoro že razkol. Začetnik tega Henrik de Houx pa je bil... proklet, kakor svoj čas Combes.

Ali ta prokletska imponirajo bore malo, kakor tudi ne imponira odpor škofov. Morda bi bili pred sto leti še proglasili take škofe za mučenike, ali dandanašnji je to že malce drugače, če na Španskem ne držijo več z njimi; še jih obsodijo v zapor, ne bo nič škodilo. Vatikan pa se vendar drži svoje neumne politike proti Francoski, daš ga Španija sedaj prav dobro uči, kako nezmislno je njegovo ravnanje. Pod Levom XIII. bi bilo vse drugače. On je bil diplomat, in se je znal ravnati po razmerah, proti katerim je tak odpor, kakoršnega inscenuje Vatikan sedaj, edino le neumnost.

Vidi se pač, da gospodujejo dandanašnji v cerkvi jezuitje in »državni tajnik« Mery del Val iz domovine Loyolove. Vatikan preganja vse, kar nima na sebi prahu prejšnjih stoletij; preganja ves napredek.

Jezuitje so največ krivi, da so nastale sedaj homatije na Francoskem, ko bi se lahko izvršil zakon ločitve države od cerkve povsem v redu. Ali hočejo se okoristiti s položajem, in kdo ve, do česa se pride. Upajo pa, da na Španskem se izvrši vsa reč mirneje. V Španski ima ministerstvo proti sebi le škofe, ljudstvo pa se dviga ter se želi otresti klerikalnega jarma. Nada je opravičena, da se izvrši preobrat na Španskem brez krvi in brez revolucije. — N. —

DOPISI.

Iz okolice. — 2½ uri je trajal preteklo nedeljo popoldanski blagoslov; pred časom je trajal komaj ¼ ure. To »moderniziranje« in podaljšanje pobožnosti drži vsak novi škof in duhoven, da se ljudstvo trpinči. — Napovedane je mnogo pobožnosti, molitve pa nič ni pri tej predolgi popoldanski ceremoniji. Še celo mežnarji in klepetave terčialke, ki imajo že iz navade trdo plat na kolenih, godrnjajo radi tega dolgočasnega natezanja. Večina ljudstva se sploh niti ne udeleži tega blagoslova, ker vedó, kaj jih čaka. Med tem pa, ko pred časom ni bilo žive duše ne na domu ne po občini in ne v krčmi ta čas, zdaj še pa pristni klerikalni župani in starešini igrajo in kvar-tajo med tem časom. Povdarjati je treba, da tudi iz zdravstvenih ozirov je stvar prenatregjena 2½ uri; starčki in otroci nikakor ne morejo vzdržati iz naravnih potreb, in teh je največ pri blagoslovu.

Vredno je opazovati to peščico ljudstva, ki se udeleži blagoslova. — Eni dremajo, drugi si na prste preštevajo dohodke in troške, tretji spuščajo v zrak rakete z zehanjem i. t. d. Iz tega razvidite cerkveni dostojanstveniki, da s tem večnim pridevanjem molitve pehate vero nizdolu, trpinčite sebe in ljudstvo. Zato sledite kolu časa ter odmerjajte kratko a pravo molitev. Nova doba nas uči, da se čas prav porabi na morskimi voznjahn, na železnica in povsod, koderkoli je mogoče čas

prihraniti in ga porabiti. Naj bo i tu tako! ¼ ure prave goreče pobožnosti več izda kot 2½ uri kimanja in zehanja.

Iz Medana. — Pretekli teden so šli medanski fantje h g. županu prosit dovoljenja za ples 21. t. m. Ko je videl, kako ponižno in skoro bojazljivo ga prosijo, je zahteval od fantov 200 K za dovoljenje. Nekdaj so plačali samo 10 K. Rasi so pred županom do 70 K, on pa je le tolkel na svojih 200 K. Sledajit so ga fantje pustili ter prepevali in razsajali okoli celo noč. Ker jim v Medani branijo, hodijo pa drugam plesat. Kedo ima škodo? Letos so imeli le en ples, če se jim dovoli še enega, se jih obdrži lepo doma, da ne hodijo drugam, kjer se mnogo več zapravi. Pa župan bi morebiti že še dal dovoljenje, pa se boji g. kurata in njegovega strica. Takega župana imamo, da se ne upa sam županiti.

Mnogo jih je bilo zadovoljnih letos, da bi dobili učitelja mesto učiteljice. Ali g. župan in njegova stranka so bili proti, ker se bojijo, da bi mlad učitelj ne odprl nekoliko ljudstvu oči. Koliko jih je, ki pravijo: V Medani so dobri ljudje, samo preveč zabutani. Ali ljudstvo ni krivo tega, ampak oni, ki ne dovolijo najmanjše zabave ter zapirajo pot omiki. Zakaj ni pri nas nikakega bralnega in pevskega društva? Po manj veljavnih vaseh imajo taka društva, pri nas v Medani pa ni nič! Ali tako je bolje našim trem županom: gosposdu nuncu, stricu in županu, starešine nimajo besede. Na tak način sedaj ložje delajo z ljudstvom, kar hočejo.

Iz Cerkna. — V 27. številki »Prismojenca« hvali nekdo bivšega dekana, koliko je storil tukaj na Cerklijskem za labinsko in zakriško podružnico, da se lahko merijo z vsako farno cerkvijo. Ako ni imel drugega povedati, naj bi bil rajše molčal. Nisem sicer nasprotnik g. dekana, ali s tem hvalisanjem se pa nikakor ne strinjam. Res je sicer, da smo labinske cerkev močno okinčali in prenovili — ali jo je mar g. dekan prenovil, ali je mar on kaj žrtvoval za njo? Kaj še! Pač pa smo se morali labinski občinarji potruditi, da smo pobirali milodare po bližnjih občinah in farah ter da smo sami žrtvovali po svojih močeh v denarju in z delom, ako smo hoteli, da se je cerkev popravila. Kaj bi torej takemu dajal hvalo, ki je nikakor ne zasluži! Ako pa dopisnik ve za kakšno reč, da je v resnici storil za našo cerkev, naj jo javno zapiše; drugače ga z našo cerkvijo ni treba hvaliti. Glede zakriške mislim, da tudi ni nič drugega. Ako je kdo radoveden, naj le popraša kaknega Zakrižana; gotovo dobi odgovor: nič!

Občanar.

Marijino Celje. — Še nam ne dajo duhovnika. Kaj smo mi zagrešili? Vzeli so nam ga, ne vzeli, ukradli so ga nam g. Šmida. Tudi dali bi bili vse zanj, samo da bi bil še pri nas, ali ni ga več. Mi se ne damo vtolžiti, preveč ste nas zadeli v srce, vi gospodje pri škofiji. Zato ker pa vi držite svojo trmo, stojimo mi še vedno zvesto ter notemo takega, ki ga sedaj ponujate. Če Vam je res mar zveličanje duš, zakaj nam ne vstrežete? Zakaj pustite otroke brez krščanskega nauka, novorojene brez sv. krsta, toliko vernega ljudstva brez službe božje, toliko bolnikov brez ložali sv. vere? Ali ste to aposteljni ljubezni, miru in odpuščanja? Ne. Vi ste oznanjevalci jeze, maščevanja in sovraštva. Imejte na vesti vse hudo, ki zadene Marijino Celje. Kletve na vas in vašo ošabnost! Pa kaj se vi brigate za nas uboge zapuščene sirote, vaši prevzetnost, zadostuje, da nas kaznujete. Mi naj koga prosimo za odpuščanje, ki nismo nikogar razžalili? Mari mislite, da smo taki tepci? Bili smo zvesti do krvi našemu g. Šmidu, kar nam je on oznanjeval v cerkvi, držali smo po vesti. Ko ste ga povsod in vsesod opazovali, zakaj pa niste prišli nikdar poslušat njegove pridig in učenja? Krščanskega nauka? Zakaj niste prišli učit: ljubiti vse enako, delati miru v farah kot ga je on naredil? Kje ste bili, da niste videli njegovega truda za ubogega kmet? Rečemo še, dajte nam dobrega duhovnika. Ali je to pravica v škofiji, da je 1200 duš brez dušnega pastirja? Ali mislite, da smo manj vredni kot dol po mestih ali po vaših kmetijah? Čakamo še malo, in potem bo konec vsi trmi!

Dostavek uredništva: Pišejo nam tudi iz Idrije nad Kanalom, da imajo tudi orožniki nalogo poizvedovati, zakaj da ne bi v Marijinocelje podružnika iz Kanala! — Potem smo dobili še en dopis iz Marijinocelja. Nikoga ni, ki bi ljudi pokopaval, pravijo. Zato potoški je rekel, da mu je škofija prepovedala. Pravijo, če ne bo nobenega, začno pa sami pokopavati in krstiti, saj v sili krsti lahko vsak. Najpametnejše je, če lepo molčijo v Marijinoceljski cerkveni občini; če kdo umrje brez krsta, bo kriva le škofija, otro je nedolžen, torej se ni treba nikomur žalostiti radi tega ter si delati skrbi. Če škofu vsejedno, naj bo še ljudstvo v Marijinemcelju. Saj v Ricmanju prav lepo izhajajo brez duhovnika.

Domače in razne novice.

Slovensko gledališče. — 7. predstava. V deljo dne 21. okt. se vprižori v »Trg. Domu« Nadzornik spalnih vozov. — Bodoča predstava v treh dejanjih. Francoski spisal Aleks. Bisson. Prev. Fran Govčkar. Osebe: Georges Gaudy, Prevel Fran Govčkar. Osebe: Georges Gaudy, Prevel Fran Govčkar.

froid Lucienne, njegova soproga. Montpépin. Aurele, njegova soproga. Alfred Godefroid. Raoul de Saint Médard. Angèle. Laborand. Charbonneau. Madame Charbonneau, Rozina, njena hči. Julija, služkinja. Fani, kuharica. Prvo in drugo dejanje se vrši v Parizu, tretje v Nancyju.

Cene prostorov: Pritličje: Fotelji 2 K; sedeži I.—IV. vrste 1 K 50 vinarjev, sedeži V.—VIII. vrste 1 K. Balkon: Sedeži I. vrste 1 K 50 v.; II. vrste 1 K; stolice 60 v. Dijaki in vojaki do narednika 40 v. Začetek ob 8 1/2, konec ob 11 1/2 zv. Dama naj blagovolijo odložiti klobuke v garderobi.

Predprodaja vstopnic v obeh trgovinah g. A. Gabrščka in v "Trgovskem Domu". "Narodna prosveta" v Gorici.

Poroki. — Poročil se je gospod Danilo Sbrizaj, c. kr. poštni oficijal v Št. Petru na Krasu, z gospodično Marico Štrukelj.

V ponedeljek se poroči v Cerknem gospod Ignacij Badal, c. kr. orožniški postajevojda, z g.čno Antonijo Plemelj. — Vse najbolje!

Promesčen je policijski svetnik gosp. Ab. Gortin iz Gorice k policijski direkciji v Trstu. Gorici zapusti s 1. novembrom t. l. Bajc pride na njegovo mesto komisar Casapiccola iz Cervinjana.

Ljubljanski župan odlikovan. — Srbski kralj Peter I. je podelil ljubljanskemu županu gosp. Ivanu Hribarju red sv. Save III. vrste.

Elektrarna ob Hublju. — Do danes je oddanih že 700 konjskih sil. S tem je že zagotovljeno podjetje, kar se tiče rentabilnosti.

V neki slovenski list je zašla novica, da bo služila elektrarna ob Hublju za električni tramvaj po Vipavski dolini. — Tu se je list vrezal, saj teče do Hublja že sedanja Vipavska železnica. — Pisec je čital v "Sotci" o bodočem električnem tramvaju v Gorici ter ga prestavil na Vipavsko.

Kaj pa bo z razsvetlavo v Gorici? Ali sprejmejo tok od Hublja ali ga hočejo še 50 let proizvajati — s plinom?

Izdajalstvo dr. Šusteršiča na vrhuncu. — Od kar zboruje odsek za volilno reformo, izdaja na skrajno očiten način interese Slovencev sploh, zlasti pa obmejnih, človek, ki je največja nesreča za slovenski narod, dr. Šusteršič. Pa včasih je bilo še bolj skrito, prefrignjeno povito v lepe fraze, sleparsko zasaknjeno, dokler se niso odprle oči Korošcem. Takrat je bil dr. Šusteršič zbehan, najbolj zbehan pa je sedaj, odkar sedi v odseku za volilno reformo dr. Ivan Tavčar. To se mora priznati dr. Tavčarju, da se trudi z vso močjo, da bi vsaj malce popravil, kar je zagrešil Šusteršič. Dr. Tavčar je zahteval reasumiranje razprave gledé na Koroško, pa je bil odtegnil ta predlog dogovorno z dr. Plojem, češ, da se vendarle kaj stori skupno za Korošce. Vseled dogovora med dr. Tavčarjem in dr. Plojem se je vršilo v "Slovenski zvezi" posvetovanje glede Koroške. Tudi je bila pismeno izražena omenjenemu klubu želja Korošcev. Dr. Ploj se je živo potegnil za Korošce, ali dr. Šusteršič je s kranijskimi klerikalci in Hrvati dosegel, da so se izjavili proti vsakemu predlogu, ki bi meril na reasumiranje katerekoli točke, torej tudi gledé Koroške ne pripuste nikakega reasumiranja. Dr. Šusteršič oznanja v svojem "pojasnilu", da si "Slovenska zveza" varuje popolnoma proste roke za resno akcijo v zbornici. — To je grda sleparija, kajti v zbornici ni ničesar pričakovati, volilna reforma se lahko tudi oktroira, ako se hoče kaj rešiti, je umestao edinole reasumiranje v odseku. Kdor drugače govori, lepari. Zato stori dr. Tavčar prav, če zahteva v odseku zopet reasumiranje gledé Koroške z glasovanjem po imenih, da bomo videli dr. Šusteršiča in Dalmatinca Ivčevića res v prvi ladi!

Persko in glasbeno društvo v Gorici opozarja na občni zbor v nedeljo 21. t. m. ob 2. pop. v društvenih prostorih ter vabi gg. pevke, pevce in redne člane, da se polnoštevilno udeležijo, vabi vse prijatelje petja in glasbe, da se prepričajo o napredku in delovanju društva; prost pristop je i nasprotnikom društva, ker vsaka resna kritika le koristi.

Ljudski shod bode v nedeljo v Podgori v gostilni Bregant. Dnevni red: volilna reforma in delavska organizacija. Začetek ob 3. uri pop. Shod sklicuje socijalna demokracija.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je nabralo slovensko omizje pri veseli skupščini v Travniku v Bosni kron 11.

Persko in glasbeno društvo v Gorici naznanja, da priredi 8. decembra 1906. svoj redni IX. (deveti) koncert. — Izvajalo se bode: Polna zbor z orkestrom: V. Novak: "Neščasna vojna"; — P. Čajkovsky, velika kantata: "Moskva"; — polni zbor brez spremljanja: Mokranac: X. šopek narodnih pesmi. — Možki zbor: Adamič: Franica; Prochaska: a) Pomlad, b) Moč ljubezni.

Za dan 24. marca 1907. določi se je X. koncert, na katerem se bode vsled splošne želje ponavljal veliki oratorij A. Dvořaka "Stabat Mater".

Lepak z urnik izide prihodnji teden. Obsežen je, prav pripraven za vse potrebe našega občinstva. — Visel bo jedno celo leto po javnih lokalih.

Naglasno je umrl v Trstu 30 letni poštni službenec Ivan Zuljan. Ko je bil v četrtek zvečer jedno uro v službi, mu je prišlo slabo in kri se mu je ulila. Poklicali so hitro zdravnika in bolnika so odnesli v bolnišnico, ali ko so prišli z njim do bolnišnice, je umrl.

Sodrug Kristan v Idriji je napisal v svojem "Napreju" poročilo o shodu v Cerknem. Ne želimo nič drugega nego to, da ta mož razpošlje več "Naprejev" po Cerkljanskem, da bodo videli tam, kak ljubitelj resnice je ta Kristan, ki, mimogrede rečeno, kmalu dogospodari v Idriji.

Pripominjamo, da se je vsedel na Kristanove lazi tudi "Rdeči prapor".

O roparskem napadu na denarnega pismonošo v Trstu. — Obilo razpravljajo. Neznani papadalec je pošiljal, kakor se je sedaj dognalo, že par mesecev nakaznice po 3 K do 5 K na različne naslove, katerih ni bilo mogoče dobiti, v različne ulice, gotovo z namenom napasti kakega pismonošo. Pisava je ista na nakaznicah. Sekira, s katero je udaril pismonošo Velikonjo, je nova, iz tovarne Ybsitz na Nižje-Avstrijskem; trgovci v Trstu so rekli, da sploh nimajo v svojih zalogah take sekire ter da ni bila ukupljena v Trstu.

500 K je razpisala policija v Trstu za nagrado onemu, ki bi pomagal priti na sled napadalcu, ali doslej ni ne duha ne sluha o njem. Ve se samo, da je mlad človek; oblečen je bil črno, kakor je izpovedala kuharica I. Pičul: "z one hiše."

Neka nemška tvrdka je kupila ob kanalu Valentinisovem pri Trziču zemljišče 40 njiv za 360.000 K v industrijske svrhe. Tudi 10 drugih njiv zemljišča je bilo kupljenih v tak namen. — Nemci se utrjujejo ob Adriji!

Marsala v "Legni" šoli. — V Devinu se prekučujejo pajaci znanega cirkusa "Fumagalli". Peljali so tje tudi otroke iz Legine sole in vrta, ko so se vrnili, pa so jim dali piti v šoli — marsalo in jesti sladkarij. Fina šola!

Veteran po volji Lahov. — V Milanu se vršijo sedaj povodom razstave različna zborovanja in sestanki. Sešli so se bili v Milanu tudi laški junaki iz bojev za neodvisnost Italije 1848./70. Tam je bil tudi iz avstrijske Furlanije, in sicer iz červinjskega okraja, neki 80letni veteran iz bojev za osvobodjenje Italije. Dobil je tam tudi kolajno s sliko Italije. Vrnil se je v Avstrijo srečen, "da je mogel storiti svojo zadnjo dolžnost"! Ta veteran je te dni umrl Conte Monaco v Crauglio. Monaco je zapustil večino svojega premoženja — "Legi".

Iz Gor. Vrtojba nam pišejo, da tam nikakor niso zadovoljni, da bi se postavil "Občinski dom" v Dol. Vrtojbi. Zahtevajo, če se že zida "Občinski dom", da se ga postavi pri šoli, kjer je lepši kraj, in ne tako blizu pokopališča; na noben način ne na nameravanem kraju. — Ker so torej nasprotja gledé "Občinskega doma", je želeli, da se vsa reč še natanko premisli, da se more potem kaj ukreniti, kar bi ne vzbujalo tolikega odpora. Prav vsem vstreči pa seveda ni nikdar mogoče.

Bralno-pevsko društvo "Štanjel" v Štanjelu priredi dne 28. t. m. ob 3. pop. prvi občni zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

"Narodna Čitalnica" v Cerknem je društveno knjižnico na novo vredila, jo spopolnila z lepim številom novih knjig in jo izpremenila v "javno ljudsko knjižnico", ki je vsakomur pristopna. Knjige se izposojujejo na posebne izkaznice, ki jih izdaja knjižničar članom brezplačno in nečlanom pa po 20 v. Za vsako izposojeno knjigo je treba plačati 2 vin. Knjižnica je odprta vsako nedeljo od 9. do 10. ure dop. in vsako sredo od 6.—7. ure zvečer.

S tem se obračamo do vseh rodoljubov, ki jim je pri srcu izobrazba in prosveta največje občine na Goriskem, z iskreno prošnjo, da blagovolijo podpirati javno ljudsko knjižnico v Cerknem bodisi z radodarnimi doneski ali s primernimi knjigami. Vsa darila hvaležno sprejema odbor.

Novo nabiranje — sedaj za spomenik kardinala! — Na Sveti gori je bilo te dni nekaj pobožnih romarjev z Gorenjskega. In ti romarji so bili strašno žalostni, ker kardinal Missia še nima spomenika na Sveti gori! Kardinal počiva v kapelici sv. Mihaela ter si je sam določil, kak naj bo njegov grob in napis. Čemu torej sedaj kar nakrat še — spomenik! — V "Slovincu" piše neki duhovnik, da bi morali obe škofiji, goriska in ljubljanska, postaviti "zaslužnemu nadpastirju" primeren spomenik, češ, "hvaležni verniki bodo radi prispevali". Že zopet verniki! Kaj niso prav nič za drugega verniki tu nego samo zato, da jih izjemajo dan za dnevom katoliški duhovniki? Če hočemo postaviti spomenik kardinalu, naj mu ga postavijo duhovniki, saj imajo dosti denarja. Ubogo ljudstvo pa naj pustije na miru, saj že tako vedno le daje in daje!

Ubogi "pašaretarji"! — Po Mirnu govorijo, kako slabo se je godilo "abstinentom" iz Mirna v Ljubljani ob priliki "katoliškega" shoda. Prišli so bili v gostilno pri "starem tišlerju" v Kolodvorskih ulicah. Naročili so nekaj jedij. Krčmar je rekel, da bo jed gotova za četrto ure, tačas pa je vprašal, če bodo kaj pili. Prvi "pašaretar": Jaz nič. Drugi: nič. Tretji: cno "pašareto" (pokalico). Četrti: nič!... Krčmar debelo gleda te čudne goste, brki se mu naježijo in z alkoholsko jezo jim pokaže vrata: Marš ven! Zaman se je trudil neki "oštitar", da bi prepovoril krčmarja; naročal je četrtno vina, ali krčmar je bil neizpros. "Marš ven!" — in počasi so marširali ubogi "pašaretarji" iz krčme. Marsikateri je že preklel tisti "batončič" z napisom "Proč z alkoholom"! Jutri jih pridejo tolažiti gospodje iz Ljubljane, in utegne se zgoditi, da bodo od "nealkoholnih" pijack tako "ginjeni", da bodo kričali po Mirnu: Oštja, pašaretarji smo mi!

Za "Legó". — Kadar umrje kak imovitejši Lah v Gorici, vselej čitamo, da je zapustil kak stotak za "Legó". In če prevdarimo, kdo je bil pokojnik, pribijamo le prepogostoma do zaključka, da so mu dali glavni vir dohodkov in premoženja — Slovenci! Tako gre za podpora "Legó" premnogo slovenskega denarja.

Kaznovan zapeljivec. — Pred sodnijo v Gradišču ob Soči je bil kaznovan neki Miklavž Bernartič iz Zdravstine na 14 dñij zapora, ker je zapeljal neko Pepico s tem, da jej je obljubljal zakon.

Na okr. sodniji v Tolminu je oddati takoj mesto provizoričnega pisarja z dnevašino po 2-20 K.

Iz Prvačine. — Doznali smo, da bo naš postajenačelnik gosp. Mrak, ki je Slovenec, premeščen iz Prvačine menda v Gorico ter da ga vodstvo drž. železnice namerava nadomestiti z nekim gospodom, sinom matere Germanije, ki se baje že te dni prične učiti slovenščine! Že danes, predno bi ta beseda morda postala meso, slovesno, jasno in glasno protestujemo proti takemu drznumu, naravnost izzivajočemu nadomeščanju Germana Slovincu v naših izključno slovenskih krajih, odkrito tudi povemo, da g. German ne bo užival med nami medenih tednov, marveč da ga čakajo dnevi v hiši taške-hijene. — Slovincem Slovenec, Germanom German!

Na to notico posebno opozarjamo vodstvo drž. železnice.

Slovenščina na davkarjih v Gorici. — Pri davkarjih v Gorici se čudovito bojijo "pip". Vsa slovenska imena, če le morejo, pišejo brez strešice, "sek" namesto "šel", "cic" namesto "čič", "placano na račun što pet in štirideset" in celo "četrletje" na opominih je "četrtil". Vidi se, da delajo prav namenoma tako, da lažijo in dražijo Slovence. Skandal, da se dopušča kaj takega v c. kr. uradu. Zahtevamo, da pišejo laški uradniki na davkarjih v "rici slovenska imena pravilno slovensko ter se lahajo norčevati s Slovenci in jih izzivati. Kaj zato naj plačujejo Slovenci davke, da bo laški uradnik norce bril z njih jezikom! Če pa kdo ne zna slovensko, pa naj gre služiti v Kalabrijo! Opozarjamo na to g. dvornega svetnika grofa Attemsa, da pouči te ljudi, kako se uraduje s Slovenci — Slovenci pa naj vse, kar odbijo z davkarje, odvrnejo, če ni v redu slovensko pisano.

Slovenskim občinam v posnemanje! — Občina Postojna je naznanila tehnični sekciji južne železnice istotam, da vsled pravkar storjenega sklepa občinskega sveta ne vsprejme več nobenega nemškega dopisa ter jej je že vrnila neki tak dopis.

Samo dekleta bi spovedoval. — Tri dekleta in en fant iz Mirna so šli k spovedi na Sveto goro. Franciskan je spovedal dve punici po slovensko, potem je prišel fant na vrsto. Ali glej, vraga! Tu je franciskana kar naenkrat zapustilo znanje slovenščine. Nič več ni znal slovenski — dasi je z dekletki kramljal prav lepo po slovensko! Fant ni mogel opraviti spovedi pri njem — pač pa zopet slovenska dekleta, ki so prišla za njim. Ni vraga! Dekleta bi marsikdo spovedoval!

Južna železnica naznanja, da radi štrajka v Trstu je vstavljen sprejem tovarnega in nabiralnega blaga, izvzeto je le: živali, tobak, pivo itd. Že sprejeto blago se vrne.

Strašna nesreča na državni železnici. — V tunelu med Podbrdom in Hudojužno je ponesrečil sprevodnik Ivan Bobnič, 44 let star. Ko je prestopal, je padel pod vlak, ki mu je zmečkal eno nogo. Nato se je še dvignil ter se plazil naprej, dal znamenje s piščalko, nakar so mu prišli na pomoč, ga dvignili ter s prihodnjim vlakom pripeljali v Gorico v bolnišnico; tu so mu odrezali nogo. Upanje je, da ozdravi. Nesreča se je zgodila v noči na sredo okoli 2 1/2.

Slovensko gledališče v Gorici. — Opozarjamo cenjene čitatelje v Gorici in bližini na današnji poziv, ki govori o bodočem samostojnem gledališču v Gorici. — Naj bi ga rodoljubi uvaževali!

Z dinamitom je streljal ob otvoritvi bobinjske železnice pri B. injski Bistrici neki 29 letni minér. Strel je bil takrat vzbudil velik strah med občinstvom, in orožniki so dobili ukaz, poiskati onega, ki je vstrelil. Pa ga niso našli dolgo časa. Oni mladi mož je bil odšel iz Boh. Bistrice v Trst ter tam stopil v službo. Oblast je pa le iskala, in te dni so ga prijeli. Izpovedal je, da ni mislil nič hudega, zlasti ne na kak atentat, da je vstrelil z dinamitom le za to, da je povečal slavnost. Za to povečanje slavnosti so ga za zdaj utaknili v luknjo v Trstu; pa utegne še kaj priti.

Ušel je bil iz kaznilnice v Koprni neki Tavčar s. Krasa, katerega so sedaj prijeli v Trstu. Ta mož je baje v zvezi s tatvino v kavarni Dogana, kjer je pred kratkim izginilo 6 K in dve škatljici cigaret "damen" in "Sport"; pri Tavčarju pa so našli dve taki škatljici.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni-Kürner.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 21. do 28. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Pontoni-Kürner.

Gospodarske in trgovske vesti.

Prijateljski sestanek slovenskih goriskih trgovcev in obrtnikov bo danes v gostilni "Pri Kranjcu" ob 8 1/2, zvečer.

Slovenski trgovsko-obrtni žepni kolektor za l. 1907. je izšel. Kolektor je že eno izdela in opremljen, vsebina povsem pamerna in izključno strokovna za vsakega in vsaki dan porabna. Kolektor je kolektor z narodnim kolekom družbe sv. Cirila in Metoda in se namerava del čistega dobička pokloniti "Podpornemu zakladu za onemogle člane slov. trg. društva Merkur" v Ljubljani. — Cena 1 K po pošti 1-20 K. Naróči se le pri g. Francu Zelenik, Ljubljana.

Draginja denarja. — Vse banke so povišale obrestno mero posojilom, eskomptu in tudi vlogam. Finančni menijo, da ne bo kmalu bolje. —

Pogodba z Lloydom. — 16. t. m. je predložila vlada zbornici novo pogodbo z Lloydom. V pridejanem ekspoziciji pravi vlada, da je zavrnila vse zahteve, ki niso v zvezi s koristimi cele monarhije in je preprečila ekspanzivno politiko Lloydove družbe, ki je družbi sami v kvar. Promet v Dalmaciji z Brazilijo se je organiziral na podlagi novih samostojnih parobrodskih družb. Vlada bo skrbela za povišanje brodovja. Skupne vožnje bodo letos znašale 1 1/2 milijona mornarskih milj, povprečna hitrost se bo na vseh progah zvišala od 10—14 milj, kar je najmanjša hitrost. Nova emisija akcij za 12 milijonov kron naj sanira finančno stanje Lloydovo.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu odpre svojo šolo dné 21. t. m. Poleg knjigovodstva bodo podučevali tudi druge predmete.

Novo bosensko poštne znamke sistiranje. — Iz Sarajeva poročajo, da je c. in kr. državno vojno ministerstvo ukazalo sistirati nove bosenske poštne znamke, ki so imele priti v promet z dnem 1. nov. t. l. Vzrok temu sistiranju je baje ta, ker imajo znamke samo nemški napis, proti čemer so hrvatski listi energično protestirali. Za sedaj ostanejo v veljavi dosedanje znamke.

Tudi toaletno milo se podraži zopet za 10%. Podraževalci se sklicujejo vedno le na zvišanje cen surovin; ako se pa cena teh zniža, pa povišek vendarle ostane!

Protest industrijcev proti zvišanju poštne pristojbine. — Deveti glavni zbor avstrijskih industrijcev je zboroval pod predsedstvom Julija Pastrera na Dunaju. Alfred Vogel je izjavil, da je nameravano povišanje poštne, brezjavnih in telefonskih pristojbin aprílo 1800 milijonov, določenih za izboljšanje plač državnih uradnikov, nepotrebno in smešno. V tem smislu je shod tudi sklenil protestno resolucijo proti nameravanemu zvišanju poštne pristojbine.

Avstrijska obrt s pivom. — Lansko leto se je iztočilo v Avstro-Ogrski z všteto Bosno in Hercegovino 10,755.203 hl piva, a predlani 19,180.590 — torej za 574.513 hl več ali v denarju za 2,485.461 K več. Več piva se je prodalo na Nižje Avstrijskem, Solnograškem, Stajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, Predarliskem, Češkem, Sleziji, Galiciji in Bukovini. Manj se ga je prodalo na Gornje Avstrijskem, Kranjskem, Moravskem, Bosni in Hercegovini.

Tovarnarji svilnatih trakov so sklenili svoje izdelke podražiti.

Zadruga lončarjev na Dunaju je sklenila podražiti lončarske izdelke za 25%. Ta sklep je že uveljavljen.

Socijalne vesti.

Štrajk krotaskih pomočnikov in šivilj v Trstu se nadaljuje. Tudi demonstrirajo pred hišami nekaterih "trdih" gospodarjev. Ko so demonstrirali v četrtek zvečer po mestu, je vrgel nekdo kose premoga med demonstrante; neko krojačnico so bombardirali.

Spedijski delavci v Trstu so tudi v štrajku, pa je upanje, da se poleže štrajk v najkrajšem času. Promet o tovari na železnici je oviran, deloma nemogoč.

Razgled po svetu.

Odsek za volilno reformo. — Odsek je pričel debato o § 42, ki določa po načrtu Hohenlohejevem in na predlog posl. Löckerja, da ni mogoče predrugati razdelitve volilnih okrožij, ako tega ne sklene dvetretjinska večina zbornice. Posl. Clary je povdarjal, da morajo Nemci zahtevati to, da bi se v bodoče ne prične nikake akcije v njihovo škodo. Posl. Kramar je izjavil, da noče prikrivati dejstva, da je odsek prišel do odločilnega trenutka, do velikega problema: Pride ali ne pride do volilne reforme. Prijatelji volilne reforme se motijo, ako menijo, da Čehi, ki so se doslej vedno izjavljali za goreče pospeševalce volilne reforme, popuste v tem vprašanju. Popolnoma napačno je, češ, da so se stranka govornikova in češki poslanci zavezali, da vsprejmejo predloge Hohenlohejeve. Posl. Zazvorka se je pridružil stališču posl. Kramarja ter izjavil, da pomenja zahteva po dvetretjinski večini ponižanje češkega naroda, česar pa isti ne more nikdar trpeti. V tem vprašanju ni nikakega kompromisa. Govornik je najostreje kritikoval, da je vlada vsprejela v zakon tako določbo ter je naglašal, da so posledice vsprejetja te določbe nepreračunljive. Pritožili se je nad postopanjem proti Čehom na Nižje-Avstrijskem ter naprosil načelnika, naj pred glasovanjem o vprašanju dvetretjinske večine poroča o številnih peticijah, došlih

iz Češke, ki so očitno naperjene proti dvotretjinski večini ter naj da o tem sklepate. Načelnik Ploj je izjavil, da mu je poslanec Malfatti izročil predlog, ki se glasi nastopno: O spremembah §§ 1. 4. 5. 33. do 36. in 42. tega zakona ter dostavka v zakonu glede razdelitve volilnih okrožij je mogoče v 18 letih po začetku veljavnosti tega zakona veljavno sklepati le ob navzočnosti najmanj polovice členov poslanske zbornice z najmanj dvotretjinsko večino navzočih poslancev. Po preteku te dobe more o teh spremembah veljavno sklepati le z večino najmanj treh petin vseh poslancev. Posl. Strasky je vskliknil: Nikdar!

V seji 18. t. m. je izjavil grof Doboscinsky v imenu češko-konservativnega veleposestva, da bo glasoval proti kvalificirani večini. Na to je proti § 42. govoril posl. Strasky. Posl. Pergelt je potrebo dvotretjinske večine utemeljeval s stališča Nemcev. Ta zahteva ni v najnovejšega časa, marveč sta jo kakor programsko točko postavila že baron Gautsch in princ Hohenlohe. Ako ne bo vsprejeta dvotretjinska večina, tedaj zahtevajo nemški volilci, da se odpravi volilna reforma, ki je za Nemce škodljiva. Govornik se je izjavil tudi proti posredovalnemu predlogu posl. Malfattija. Potem ko je tudi posl. Choc proti dvotretjinski večini preciziral svoje stališče, je bila razprava prekinjena.

Dr. Tavčar je vprašal včeraj, če je res, da je sekc. načelnik Härdtl že dovršil poročilo volilnega odseka ter ga dal v tisk, kar ni prav, ker morajo sestaviti isto poročevalci odseka. Kritikoval je predlog Malfattijev, ki se je dal v službo vlade, potem rekel, da so slov. zastopniki storili take pogreške, da jih ni mogoče več popraviti. Vprašal je Pacaka, če je res, da so češki ministri, vstopivši v kabinet, se izrekli za dvotretjinsko večino kot conditio sine qua non. Kramar je odvrnil: Nikakor! Tavčar: Rad bi slišal to iz ust Pacaka. Pacak: Saj ste čuli od Kramara.

V državnem zboru so Stein in tovariši nujno predlagali, da se sme vlada pogajati z Ogrsko le tako, da se naredi konec vsaki skupnosti med Avstrijo in Ogrsko. Drugi čas so zapravili z grajalnim poročilom gledé neke afere Onici-Sternberg; to je bila umazana reč, in poslanci so odšli. Zbornica ob 1½ ni bila več sklepna.

Cesar pride prve dni novembra v Budimpešto, kjer bo bival dlje časa.

Fran Hoverka. — V sredo je umrl po daljši boleznii mladočeski državno- in deželnozborski poslanec Fran Hoverka, star 55 let.

Akad.-teh. društvo "Triglav" v Gradcu priredi svoj 1. redni občni zbor 20. oktobra 1906. ob 8. uri zvečer v prostorih društva s sledečim vspeoredom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo upravitelja. 4. Poročilo revizorja. 5. Slučajnosti.

Tatvina pri zlatarju Drag. Vekjetu pred tržaško poroto. (Konec). Tit z, nadzornik policijskih agentov, je izpovedal, da je bil Vekjet ob njegovem prihodu v prodajalnico razburjen. Šel je z Vekjetom v ozadje prodajalnice. Presenetilo ga je, da so bili predmeti v notranjem zložen lepo drug na drugem. To je vzbudilo v njem sum. 13 letni vajenec v Vekjetovi prodajalnici Jurij Dobner je izpovedal, da je bil 18. jun. po opravih poslan, ko se je vrnil, je zopet našel Vekjeta v prodajalnici. Ko je on pospravil, je bil Vekjet v ozadju ter si je menjaval obveze na nogi. Ker je nekoliko drugače izpovedal kakor pred preiskovalnim sodnikom, ga je predsednik na to opozoril. Deček je rekel, da ga je preiskovalni sodnik Barzal strahoval. Murranje na galeriji. Predsednik da galerijo izprazniti. Potem je deček zopet povedal, da ga je preiskovalni sodnik tako strahoval, da mu je ušlo v hlače. Pol. nadzornik Rossman zanika, da bi bil Vekjet utaknil roko v blagajno v njegovi navzočnosti; dr. Mlekuš potrudi izpoved Titzovo. Redar Derin je bil v oni noči v službi pa pravi, da ni videl pri prodajalni Vekjetovi nič sumljivega. H. Sadet, prokurator zavarovalnice "Adriatica", je rekel, da zavarovalnica izplača okoli 15000 K, če bo Vekjet oproščen. Knjige so našli v uzornem redu. Med drugimi pričami je izpovedal brivec Capano, da v noči 18. ali 19. jun. je videl pred prodajalno Vekjetovo 3 moške osebe, in sicer parkrat. Zasihih je bilo še več prič. Porotnikom stavljeno vprašanje se je glasilo o poskušani goljufiji po simulaciji tatvine.

Pravne pravdnika namestnik dr. Pangrazi je zahteval obsodbo, branitelj dr. Robba pa je izvršno branil Vekjeta, pobijal točko za točko v obtožbi in v govoru drž. pravdnika. Govoril je nad dve uri. Porotniki so na stavljeno vprašanje odgovorili: 10 glasov ne, 2 glasova da. Na podlagi tega pravoreka je bil Vekjet oproščen obtožbe. Na ulici je čakala Vekjeta velika množica, ki mu je čestitala ter ga spremila domov.

Pred poroto v Trstu je bil v četrtak obsojen na 10 mesecev ostrega zapora Iv. Colombin, ki je v Roccolu v prepiru ponoči ustrelil nekega Colonna in ranil neko M. Volpi v spodnji del trebuha. Tej je dolžan povrniti 1000 kron za bolečine in 80 kron za odškodnino.

Radi razpečavanja ponarejenega denarja je bil obsojen Abr. Tarelli na 1 mesec strogega zapora.

Grozna drama med zakonskimi. — V Trstu sta se pred kakimi 6 leti poročila Anton in Jakobina Kuret. Imata dva otroka 5 oziroma 3 let. Zakon je bil nesrečen; na to sta se ločila sodnijskim potom. Kuret je bil ljubosumen. — Bil je Kuret tudi v Ameriki pa se

je vrnil že pred časom v Trst. V sredo zvečer je šla Jakobina Kuret od dela v svobodni 1 ki pri izbiranju kave po ulici Sette Fontane. Mož jo je čakal skrit nekaj časa, potem se jej je približal. Ker je videla jezega, se je prestrašila ter rekla: Kaj me hoče ubiti? Kuret jo je pograbil za vrat, ona je prej pomenila pred njim, in jo začel zbadati z nožem. Na hrbtu in na vratu ima 15 ran. Prenesli so jo v bolnišnico. Kuret se je pozneje sam pijavil v zaporih.

Francoski ministriški predsednik Sarrien je odstopil iz zdravstvenih ozirov. Naslednik mu bo najbrže minister Clemenceau.

8000 dijakov Poljakov se je vpisalo letos na varšavskem vseučilišču.

Pobegnil je iz Somborja občinski blagajnik, ki je ponaredil menic za 56.000 K. Pastil je pismo, v katerem pravi, da se vstrelil.

Velik požar je napravil v skladiščih na postaji Orleans na Francoskem škodo do 2 milijonov frankov.

Rusija. — Vojna sodnja v Kronstadtu je v kazenski pravdi proti 295 mornarjem, ki so bili obtoženi punta na križarju „Car Aleksander III.“, izrekla odsodbo. 45 obtožencev je oproščenih, nekoliko jih je obsojenih na prisilno delo za 6 let, ostali pa v ječo.

V Lodzu je bil slovesno otvorjen poljski gimnazij, ki ga je ustanovilo poljsko društvo. Gimnazij ima sedaj štiri razrede in šteje že 270 učencev.

Nemci tik Zagreba. — Nedavno je 40 Nemcev iz Ogrske kupilo posestvo Pisarovina, ki obsega več tisoč oralov zemlje. Nemci bodo sedaj omenjeno posestvo parcelirali ter nesele na njem večo nemško kolonijo. To bo prva večja kompaktna nemška kolonija v zagrebški županiji. Domači narod hrvatski pa odhaja v Ameriko!

Kako umirajo ruski uporniki. — 4. t. m. so vstrelili v Kronstadtu 19 ruskih pomorščakov; vstrelili so jih zjutraj ob 6. Mrzlo je bilo, leden veter je pihal. Pomorščaki so čakali mirno na smrt, udani, brez znaka strahu. Prečitala se jim je smrtna obsodba. Pa še predno je bilo konec čitanja, so začeli obsojenci peti mrtvaško pesem revolucionarcev: „Padli smo kot žrtve“... Postavljena sta bila dva kola, kakih 40 m narazen; od kola do kola je bila vrh, ob katero so pritrdili obsojence. Prosili so, da bi se jih ne pokrilo z vrečami, ali prošnja ni bila uslišana; na to so zopet peti mrtvaško pesem. Mraz je bil tak, da so šklepetali zobje obsojencem in vojakom, ki so imeli streljati. Na ukaz so vstrelili, ali to streljanje ni bilo izvršeno v redu kar na mah, marveč neredno. Trije obsojenci so bili takoj mrtvi, drugi pa ne, ker so bili ustreljeni v noge, rok, trebuh. Ustreljeni so padli in drugi ranjeni z njimi. Nastalo je vpitje, preklinjanje. Vojaki so morali sedaj kar v gnječo streljati. Potem so vrgli trupla v velike vreče — kar se oglasi neki obsojenec še na pol živ; hitro počl puška, in padel je slednji.

Slepar v obleki stotnika. — Pri kopališču in strelišču tik Berolina je prišel k stražam neki stotnik s službenimi znaki ter zahteval od vojakov, naj mu sledijo. Po poti je dobil še neko stražo, ki je tudi morala z njim. Šli so po železnici v Kepenik, kjer so marširali naravnost na magistrat. Vse so zastražili. Stotnik je rekel županu, da ga aretuje na najvisji ukaz. Potem je dal aretovati tudi občinskega blagajnika, ko je poprej ukazal, da mu je dal denar, katerega je preštel, bilo je nekaj nad 4000 mark, ga zapečatil ter zapisal v knjigo, koliko je prejel. Župana in blagajnika so odvedli v Berolin na glavno stražo, kjer so debelo gledali, čemu sta ta dva aretirana. Stotnik je bil ukazal vojakom v Kepniku oditi, sam pa se je odpeljal v kotlji; mir med občinstvom, ki je bilo radovedno, kaj je, so delali orožniki... Pokazalo se je na to hitro, da oni stotnik ni bil stotnik ampak slepar! Ves svet se smeje Nemčiji, da je kaj takega mogoče, še toliko bolj, ker je bil stotnik zamazan, ima precej krive noge ter visoka ramena!

V Londonu je 57 gledališč, 46 specialitetnih gledališč, 248 dvo an za koncerte in plese, seveda so velikanke, za tisoče ljudi; revežev je v Londonu 196.000, obsodijo vsako leto ljudi 60.000; za pogašanje ognja se porabi na leto okoli 56 milijonov litrov vode; potovalcev je na dan poprečno 3 milijona; na teden raznesejo pismonoše 3½ milijone pism in ovojev; v času od 8. do 10. dopoldne je v londonski city 325.000 ljudi na cesti; vsak dan je v Londonu nad 100 porok.

Protiklerikalno gibanje na Španskem. — Španski poslanik v Vatikanu se je pogajal z vatiškansko diplomacijo o zakonski osnovi gledé verskih občin na Španskem, pa ni prišel do nikakega vspeha, ker v Vatikanu imajo sedaj gluha ušesa. Pač pa pošljejo v Madrid za nuncija hudega reakcionarca in protivnika take osnove monsg. della Chiesa. Tako Vatikan sem poostri svoje razmerje do Španske.

108 let stara. — V Barceloni je umrla Irene Martos, stara 108 let.

Književnost.

Talija, zbirka gledaliških iger. Štev. 23. Giganl. Malomestna šaloigra v treh dejanjih. Spisal Jakob Dolinar. Cena 80 v. Opozarjamo, da je to novo delo izvirna šaloigra, in sicer jako dobra.

Pred zajutrkom 1 kozarec rogaškega „Tempel-vrelca“ deluje, da se gre redno na stran kakor tudi pospešuje tek. „Styria-vrelec“ učinkuje jednako toda močnejše. V Gorici: Zaloga pri A. Seppenhofnerju in A. Jeretiču.

Povsem spretnega in izurjenega knjigoveza, ki je po možnosti tudi rastrir sprejme takoj tovarna papirja v Podgori.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles Waffrenrad z dveletnim in Bayal z enoletnim jamstvom pri

Batjelu

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Hennebergova svila le direktno od mene! Črna, bela in barvana od 60. kr. do gld. 1135 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svile Henneberg v Curihu. (1)

Odlikovana pekarija in sladčičarna KAROL DRAŠČIK v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

+ Julij Reddersen + Via del Torrente št. 25. — Telefon št. 831 v Trstu.

Kirurški predmeti, ortopedični aparati, moderci, umetne roke in noge, brglje, pasovi za kilo, elastični pasovi in nogavice, elektroterapevtske priprave, aparati za umetno dihanje.

Zaloga priprav za obveze, izdelkov iz gumija in nepremočljivega sukna.

JOSIP ROVAN Komisijsko & agencijsko podjetje v Gorici Stolni trg št. 9. (Piazza del Duomo) v lastni hiši. Zaloga piva iz „Prve kranjske izvozne pivovarne in tvornice slada na par T. Fröhlich iz Vrhnike.“ Zaloga moke in mlevskih izdelkov valjčnega mlina W. Jochmann iz Ajdovščine. Zaloga testenin „Prve kranjske tvornice testenin Žnidarskič & Valentič iz Ilirske Bistrice.“ Zaloga in prodaja umetnega ledu v poljubnih množinah „Prve goriške tvornice kristalnega ledu August Tanner-ja v Gorici.“ Zastopstvo „Kraljevo pooblašene Zagrebačke delniške tvornice likerjev, hrvatskih sadnih destilatov, parne rafinerije slivovke in konjaka.“ Zastopstvo „Prve hrvatske tvornice kanditov iz Zagreba.“ Blago razpošilja se vožnje prosto na vse postaje. — Ceniki na zahtevo zastonj in franko. Zastopstva za zavarovalnih zavodov: „PRVE ČESKE splošne deln. družbe za zavarovanje NA ŽIVLJENJE v Pragi.“ „CROATIAE“ zavarovalne zadrage v Zagrebu proti poškodbam po ognju, streli, razpoku itd. itd. „PROVIDENTIAE“ splošne zavarovalne družbe na Dunaju za zavarovanje proti nezgodam itd. itd. Vsa tozadevna pojasnila, ceniki in prošpekti dopošljejo se na zahtevo poštine prosto. — Za mojo trdiko poslušajoč potovalci in sotrudniki izkazati se morajo s potrebnimi pooblastili.

Zgubil se je mali lovski pes rdečkaste dlake od Oseka do Lokavca nad Ajdovščino. Kdor ga je našel naj naznani pismeno na naslov: Anton Fikfak, Nozno pošta Dolenje.

Orožja — municije, predmeti za lov, dinamične patrone.

Na zahtevo pošiljamo ilustrovane cenike zastonj in franko. ANGELINI & BENARDON v TRSTU.

Božidar Božič

pek in sladničar

sv. Lucija ob Soči

Priporoča različne fine likerje, vino
v steklenicah itd. itd.

46-letna vdova

z mesečnim dohodkom 60 K
se želi seznaniti s starejšim
gospodom v svrhu ženitve.

Slovenske in nemške dopise s
polnim naslovom je pošiljati na
„Dobrodušnost“ 5426 poste-
restante Gorica, Glediščna
ulica.

Išče se gostilniško
koncesijo
v Gorici ali v okolici s pri-
merno hišo, oziroma lepim
posestvom.
Naslov daje naše upravnništvo.

Josip Trampuš

kamnoseški mojster,

Gorica, mirodvorska ulica št. 43.

Priporoča slavnemu ob-
činstvu za bližujoči se ver-
nih duš dan svojo bogato
zalogo različnih nagrobnih
spomenikov po jako zniža-
nih cenah od 10 kron naprej.

Sprejema in izdeluje
vsakovrstna v kamnoseško
stroko spadajoča dela po
prav zmernih cenah.

Postrežba točna.

Najbolj elegantno in najboljše OBUVALO sveta
je iz tovarne

D. H. Pollak in drug.

Izključna prodaja za Gorico.

v veliki zalogi ubuvala z lastno delavnico

Jos. Čociancič v Gorici

(vstanovljena leta 1873.)

Cesta Josipa Verdi št. 25, nasproti ljudskemu vrtu.

Originalni ameriški čevlji iz tovarne

Millford Shoe Company v Millford (Severna Amerika.)

Čevlji iz sukna in klobučevine za zimo. — Galoši vseh velikostij.

Izbira obuvala lastnega izdelka.

Otvoritev trgovine!

Podpisani uljudno naznanjam, da sem otvoril novo trgovino z

manufakturnim in modnim blagom,

katere bom vodil pod tvrdko

A. Bohinski — GORICA —

Cesta Josipa Verdi št. 35.

Priporočam se častitemu občinstvu za blagohotno naklo-
njenost ter zagotavljam da se bom potrudil s solidno postrežbo,
z nizkimi cenami in dobrim blagom si pridobiti zaupanje svojih
cenjenih odjemalcev. — Z odličnim spoštovanjem

A. BOHINSKI.

=== Potrosite za svoje zdravlje ===

6 vinarjev

ter poskusite zavojček cigaretne papirja
najboljše vrste

AIDA

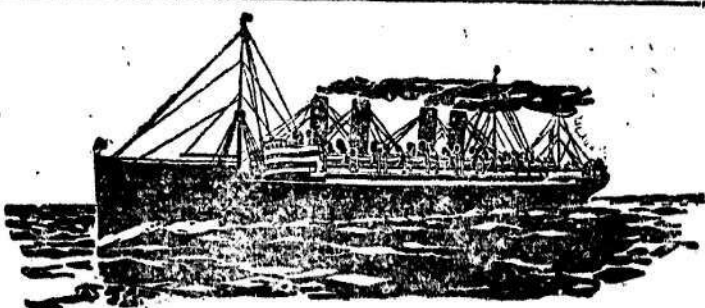
Dobiva se v vseh tobakarnah.

== Prodaja na debelo v trgovini

A. Gabršček v Gorici.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New
York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“
in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekernerska vožnja traja samo 5 — 6 dni.

Katzen, navedljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodarskega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se
tlačijo po naša, teče in brezplačno. — Postrežba poštena, resna in solidna.
Počelkom, kjer se v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo,
Ariz., Utah, Wisconsin, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo
posebno ugodne in izredne cene brez salvasa. Odhod na tej progi
iz Bremna enkrat mesečno.

Ta se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZORI BERITELI

Najvišja odlika „Grand Prix“ na svetovni razstavi v St. Louis 1904.

Najbolji skrob je

GLANZINE

za svitlo likanje perila.
Dobiva se povsod v škaflih
à 10 v.

Jedini izdelovalec Fritz Schulz ml. akc. društvo na Lipskem in Eger.

„Goriška Tiskarna“ priporoča vizitke

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podruž-
nica v Spiljetu. Zastopstvo v Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

„Ottoman-ov“

papir za cigarete.
in
cigaretne cevke.

se sam hvali ter ne rabi nikake reklame.

II.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (piazza Duoma)

prilporeča svojo

zalogo šivalnih strojev

naznih sistemov

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec
Raštelja št. 4 sprejema vsako
popravo šivalnih strojev, dvo-
koles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in po-
prave jamčiva od 5-10 let.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

— Priporoča —

slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vern h duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih
iz kraškega kamna najbolj vrste za 15 K in više.

V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike
za kuhinje, žlebe itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strgarsko
stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Stepalnik,

žličar za čmoke,

priprava za krompir

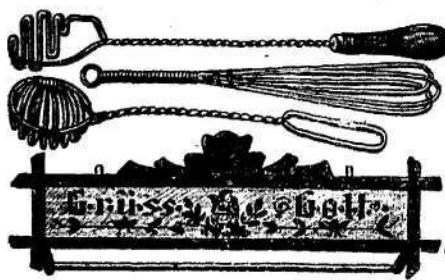
use 3 kom. za 25 kr,

držalo za brisačo,

umetno izrezljano in

vezeno, s steklom,

25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo
po deželi nakup teh neverjetno cenih rečij, sem jzdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari
po 25 kr.; dobiva se tudi blago po višji ceni. — Razpošiljam te cenike na zahtevanje vsakomur
poštne prosto, kateri postane gotovo moj odjemalec.

Izvozna hiša Hermann Auer

Dunaj IX/2 Nussdorferstr. 3 — IV. (krščanska tvrška.)

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih
nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico,
o teh boleznih. Dobiva se zastoj in
franko v priv. Schwann - Apoteke,
Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Ivan Kravos

prilporeča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

trg Koranj št. 11.

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Anker-Pain-Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol
blažujoče mazilo in so dobro uporabljajo
pri prehlajenjenih; cena 80 vin., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljub-
ljenega domačega sredstva, naj se jemlje
le originalne steklenice v škatljah z našo
zaščitno znamko „SIDRO“ potem se je
— gotovo prejelo originalni izdelek. —
RICHTERJEVA LEKARNA
K „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi brez Havre
v Ameriko, naj piše pred odhodom ođ doma za pojasnila na našo
najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Prosiva zahtevati listek!

Največja zaloga vseh stavbalih potrebščin, kakor:
cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje,
strojna okna, cevi za stružila itd. Ima v zalogi
orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovesnih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber
kuhinjskega in hišnega
orodja, pečij, štedil-
nikov po brezprimerno
nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškojfo št. 11.

Edina zaloga
stavbalih nosilcev
v Gorici.

Pocinkane želez
za vinograde po nizkih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

Isplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili
najne nove ameriške blagajne, da je kupil pri
naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listek!

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne
28. nov. 1902 se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron
dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje
posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino
ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1905: Zadrugnikov 1790 z 5917 deleži v znesku
108.852 kron. — Hranilne vloge: 1.593.128-33. — Posojila:
1.599.647-39. — Reservni zaklad: 79.082-62. — Vrednost hiš:
112.328—

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

— REVMATIZMU in PROTINU —

je liker Godina

izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina,
lekarna „All' Igea“, Via del Farneto 4.

cena steklenice K 1'40. Iz Trsta se ne razdeljuje manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7— pristo poštne.